

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Bekir Bozdağ** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı Milletvekili

Türkiye cezaevlerinde mahpuslara yönelik işkence ve kötü muamele, taciz uygulamalarının yanı sıra keyfi olarak infaz erteleme da belirgin artışlar görülmektedir. Her şeyden önce hapishanelerin genel koşulları (barınma, havalandırma, hijyen, sağlık, iletişim, vb koşullar) kapasitesinin yüzde yüz doluluk oranına yaklaşması nedeniyle ortaya çıkan mekânsal sıkışıklık tüm tutuklu ve hükümlüler üzerinde toplu eziyet etkisi yaratmaktadır. Bununla birlikte özellikle cezaevine giriş sırasında yapılan çıplak aramalar, süngerli oda uygulamaları ve kamerasız kör bölgelerde gerçekleştirilen şiddet, cezaevlerindeki arama ve denetimlerde, avukat ve aile görüşmesine gidiş ve gelişlerde, hastane sevkleri ya da mahkemelere götürülüp getirilirken uygulanan şiddet ve tabi ki izolasyon cezaevlerinde öne çıkan işkence ve kötü muamele uygulamaları olmaktadır.

Cezaevlerinde hak gaspları, keyfi infaz yakmalar, hasta tutsaklara yönelik uygulamalar anayasaya aykırı bir şekilde düzenlenen yönetmelikler Ceza Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü eliyle hayata geçirilmektedir. İnsan Hakları Derneği Ankara Şubesi'nin 27 Temmuz 2022'de açıkladığı rapora göre; 651'i ağır, en az bin 517 hasta tutuklu ve hükümlünün olduğu cezaevlerinde Nisan-Mayıs-Haziran aylarında en az 13 tutuklu ve hükümlü hayatını kaybetmiştir. Raporda, cezaevlerinde hayatını kaybedenlerin 5'i ağır hasta, 4'nün şüpheli bir şekilde hayatını kaybettiği, 4'nün ise intihar ettiğinin iddia edildiği ifade edilmiştir.

Cezaevlerinde mahkûmlara yönelik bu uygulamalardan dolayı Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Cezaevinde bulunan Gökhan Yıldırım 25 Aralık 2021'den, Silivri Cezaevindeki Sibel Balaç 19 Aralık 2021'den beri açlık grevinde. Yine Adana Kürkçüler F Tipi, Bafra, Bodrum, Van, Patnos gibi birçok cezaevinde açlık grevleri başlatılmış ancak hak ihlallerini gidermeye yönelik herhangi bir adım atılmamıştır.

Bu bağlamda;

- 1) Mahkûmlara yönelik kötü muameleden dolayı kaç cezaevinde açlık grevi eylemleri yapılmaktadır?
- 2) Şüpheli bir şekilde yaşamını yitiren mahpusların kaldığı cezaevlerine yönelik başlatılmış soruşturma var mıdır?
- 3) Adil yargılanma talebi ve hak ihlalleri nedeniyle ölüm orucuna giren ve sağlık durumları her gün kötüye giden Sibel Balaç ve Gökhan Yıldırım'ın taleplerini gidermeye yönelik ne tür çalışmalar yapmaktasınız?
- 4) Tutuklu ve hükümlülerin iletişim hakkının engellenmesi, mektuplarına el konulması, Yeni Yaşam, Birgün ve Evrensel gibi gazetelerin tutuklulara verilmemesinin gerekçesi nedir?
- 5) Son beş yıl içerisinde yönetmeliklerle düzenlenen mevzuat kapsamında "iyi halli" olmadıkları gerekçesi ile mağdur edilen tutuklu sayısı kaçtır? İyi halli olmama gerekçeleri nelerdir?
- 6) Bakanlığınıza; cezaevlerinde işkence, kötü muamele ve yaşanan hak ihlallerine dair yapılan başvuru sayısı kaçtır? Bu hak ihalelerinin son bulması bir çalışmanız ne zaman olacaktır?
- 7) Cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerinin giderilmemesine yönelik tutumun özel bir sebebi var mıdır?
- 8) İnsan Hakları Derneği Ankara Şubesi'nin 27 Temmuz 2022'de açıkladığı rapora göre; 651'i ağır, en az bin 517 hasta tutuklunun tam teşekküllü bir hastanede tedavi edilmesi veya tahliye edilmesine ilişkin bakanlığınızca ne tür çalışmalar yapılmaktadır?